Дневникъ

(стенографски)

на

XIII-то обикновено Народно събрание.

Трета редовна сесия.

XVIII засѣдание, понедѣлникъ, 14 ноември 1905 г.

(Открито отъ подпрѣдседателя г. Д. Петковъ, въ 2 ч. и 45 м. слѣдъ пладне.)

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: (Звъни) Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Прочита списъка. Отсѫтствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Л. Ангеловъ, И. Андоновъ, Н. Апостоловъ, К. Абдуловъ, И. Арнаудовъ, А. Вълчевъ, Д-ръ Т. Гатевъ, Л. Георгиевъ, Р. Георгиевъ, П. Димовъ, П. Дяковъ, К. Емурловъ, А. Ибишевъ, Г. Ивановъ, Н. Ивановъ, П. Ивановъ, С. Касабовъ, Д. Коджабашовъ, В. Кознички, П. Кочанковъ, Ц. Крачуновъ, И. Луковъ, А. Маринкьовъ, М. Месудовъ, М. Милевъ, Д. Милковски, А. Мициевъ, Г. Младеновъ, Н. Мънковъ, Неджибъ-Бей, Д. Ненковъ, Х. Никифоровъ, П. Пановъ, П. Папанчовъ, Г. Пасаровъ, С. Пасаровъ, П. Попкръстевъ, Г. Поповъ, С. Поповъ I, О. Сали-Бейовъ, С. Сарийски, Е. Славовски, Г. Славовъ, К. Стаменовъ, Д-ръ П. Табурновъ, Т. Ферадовъ, А. Хамзовъ, Н. Цановъ, Х. Чакмаковъ, Д. Черневъ, Н. Чилингировъ, Г. Шойлевъ и С. Юсеинъ-Бейовъ.)

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Отъ 189 народни прѣдставители отсѫтствуватъ 53, присѫтствуватъ 136. Има законното число народни прѣдставители за пристѫпване къмъ дневния редъ; затова обявявамъ засѣданието за отворено.

(Бюрото и народнитѣ прѣдставители ставатъ прави)

Г-да народни прѣдставители! По случай тезоименния день на Нейно Царско Височество Княгиня Клементина, прѣдседателтъ на Народното събрание, г. Д-ръ Гудевъ, е отправилъ поздравителни телеграми до Нейно Царско Височество Княгинята и до Негово Царско Височество Княза, и въ отговоръ на тия поздравителни телеграми сѫ получени слѣдующитѣ. Отъ Нейно Царско Височество Княгиня Клементина е получена тая телеграма: (Чете)

„До прѣдседателя на Народното събрание въ София.

„Дълбоко трогната отъ поздравленията, които ми отправяте отъ името на Народното събрание на благородния Български народъ, моля Ви да прѣдадете на законодателното тѣло на хубавото отечество на многолюбимия ми синъ моята гореща благодарность и да го увѣрите въ дълбокитѣ ми симпатии.

Клементина.“

(Ржкоплѣскане отъ дѣсницата)

Отъ Негово Царско Височество е получена тая телеграма: (Чете)

„Искренно зарадванъ отъ привѣтствията, които отъ страна на Народното събрание ми поднасяте за празника на моята възлюблена майка, Ви моля да бѫдете тълкуватель прѣдъ народното прѣдставителство на искреннитѣ ми чувства на благодарность.

Князътъ.“

(Ржкоплѣскане отъ дѣсницата)

Има да съобщя на Народното събрание, че сѫ постѫпили слѣдующитѣ писма:

Отъ Министерството на търговията и земледѣлието писмо отъ 9 того, подъ № 25.981, съ законопроектъ за санитарно-ветеринарната служба и полиция.

Отъ Министерството на финанситѣ писмо отъ 12 того подъ № 14.526, съ което се изпраща прѣдложение за отпущане подъ разписка на Министра на финанситѣ сумата 60.000 л.

Бюрото е дало отпускъ на слѣдующитѣ г. г. народни прѣдставители: на г. Г. Славовъ — 6 дни, на г. И. Андоновъ — 4 дни, на г. Ц. Крачуновъ —

5 дни, на г. П. Черкеза — 10 дни, на г. Х. Чакмаковъ — 8 дни, на г. А. Хамзовъ — 10 дни.

Освѣнъ това, бюрото моли да се разрѣши отпускъ на слѣдующитѣ г. г. народни прѣдставители: г. Р. Георгиевъ — 15 дни, по важни домашни причини, и на г. Г. Поповъ — 15 дни, по болесть. Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които сѫ съгласни да се даде този отпускъ на тия г. г. народни прѣдставители да си вдигнатъ рѫката. (Болшинство) Прието.

На дневенъ редъ имаме:

I. На трето четене: 1) законопроектъ за измѣнение облозитѣ на поземелния данъкъ на лозята и горитѣ за 1906 г. и 2) прѣдложението за одобрение височайшитѣ укази за разрѣшенитѣ на разнитѣ министерства прѣзъ 1902 и 1903 г. свърхсмѣтни кредити отъ прѣдвиденитѣ въ чл. 126 на конституцията суми.

II. На второ четене: законопроектъ за гаранциитѣ на чиновницитѣ.

Моля г. секретаря да прочете на трето четене законопроекта за измѣнение облозитѣ на поземелния данъкъ на лозята и горитѣ за 1906 г.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„Законъ

за измѣнение облозитѣ на поземелния данъкъ на лозята и горитѣ за 1906 г.

Чл. 1. Облогътъ на поземелния данъкъ на лозята за 1906 г. отъ 2.200.000 л. става 1.700.000 л., а тоя на горитѣ отъ 300.000 л. става на 800.000 л.

Чл. 2. Опрѣдѣленитѣ отъ специалната комисия облози на лозята и горитѣ по околии за 1906 г. да се поправятъ чрѣзъ пропорциално намаление разликата въ по-малко на лозята и съ пропорционално увеличение разликата въ повече на горитѣ.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема изцѣло прочетения законопроектъ да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Моля да се прочете слѣдующето прѣдложение отъ дневния редъ.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Чете)

„Рѣшение

за одобрение височайшитѣ укази за разрѣшенитѣ свърхсмѣтни кредити на разнитѣ министерства прѣзъ 1902 и 1903 г. отъ прѣдвиденитѣ суми въ чл. 126 отъ конституцията.

Членъ единственъ. Одобряватъ се височайшитѣ укази, заедно съ съотвѣтствующитѣ имъ доклади, подробно означени въ приложенитѣ три вѣдомости,*) а именно:

а) за прѣнесенитѣ суми отъ запазения фондъ за попълнение на кредититѣ на нѣкои параграфи и за вземенитѣ такива направо отъ сѫщия фондъ по бюджетитѣ на разнитѣ министерста за 1902 г.

б) за разрѣшенитѣ свърхсмѣтни кредити на разнитѣ министерства прѣзъ 1903 г. отъ прѣдвиденитѣ въ чл. 126 отъ конституцията суми и

в) за прѣнесенитѣ суми отъ запазения фондъ за попълнение кредититѣ на нѣкои параграфи и за вземенитѣ такива направо отъ сѫщия фондъ по бюджетитѣ на разнитѣ министерства за 1903 г.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема изцѣло прочетеното рѣшение да си вдигне рѫката. (Болшинство) Прието.

Слѣдъ туй иде: второ четене на законопроекта за гаранциитѣ на чиновницитѣ.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Законъ

за гаранциитѣ на чиновницитѣ.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Дограмаджиевъ има думата.

Х. Дограмаджиевъ: Г-да! Когато изработваме законитѣ въ Народното събрание, ние никой пѫть не спазваме една терминология, тъй щото много пѫти по тълкуванията имъ има едно смѣшение на понятията. Ще видите въ тоя законъ, че се говори за чиновници, за службаши и за длъжностни лица, когато заглавието е: законъ за гаранциитѣ на чиновницитѣ. Обаче, прѣровете цѣлия законопроектъ, като изключите чл. 21, ще видите, че никѫдѣ не се споменава за чиновници, а се говори само за длъжностни лица, за лица назначени на длъжность, или за лица назначени на служба. Ето защо, азъ бихъ помолилъ, въ такъвъ случай, понеже прѣобладающата терминология въ законопроекта е „длъжностни лица“, да се каже и въ самото заглавие на закона: „законъ за гаранциитѣ на длъжностнитѣ лица“; или ако прѣдпочитаме да остане заглавието така, както е, тогава въ послѣдующитѣ членове да изхвърлимъ думитѣ „длъжностни лица“, или „лица назначени на длъжность“, или „лица назначени на служба“ и да употрѣбимъ думата „чиновници“, и тогава ще имаме за едно и сѫщо понятие една и сѫща дума. Както виждате, този въпросъ е чисто терминологически, и азъ мисля, че е вече врѣме да се занимаемъ съ тѣзи въпроси, които по нѣкой пѫть ставатъ причина, ако не по тоя законъ, по другъ, да има голѣми разногласия и неразбирания на закона. Бихъ прѣдложилъ, законътъ да има за заглавие: „законъ за гаранциитѣ на длъжностнитѣ лица“. Въ такъвъ случай, въ цѣлия законъ, като изключимъ чл. 21, който говори за чиновници, именно, който гласи: „всѣки чиновникъ, който желае да му се повърне цѣлата гаранция“ и пр., и кажемъ: „всѣко длъжностно лице“, ще имаме еднообразие въ терминитѣ. Моля

*) Вѣдомоститѣ сѫ помѣстени на стр. 437—442 отъ дневницитѣ.

Народното събрание, ако иска веднажъ завинаги да имаме въ нашитѣ закони една ясна терминология, да се съгласи да приеме тази моя поправка.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Министърътъ на финанситѣ има думата.

Министъръ Л. Паяковъ: Г-да народни прѣдставители! Названието „чиновникъ“ е една дума, която у насъ е добила даже гражданственость; тя е общеприета. Ние различаваме държавни чиновници, общински чиновници. Сега, азъ ще моля да си остане сѫщото заглавие, а пъкъ ако, г. Драмаджиевъ намира въ текста нѣкои несъгласия въ други наименования, тогава може да направимъ нѣкои изправления.

Х. Драмаджиевъ: Въ всички членове почти.

Министъръ Л. Паяковъ: Защото думата „чиновникъ“ е генерална; Тя обгръща въ себе си даже разнитѣ видове служащи: вѫтрѣ влизатъ писари и по-горни чиновници и т. н. Сѫщо и въ закона за чиновницитѣ е казано: законъ за „чиновницитѣ“. Тя е дума, която е добила гражданственость. Затуй моля да си остане сѫщото заглавие.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Вълко Нейчовъ има думата.

В. Нейчовъ: Може да се прѣмълчи обстоятелството, но почтеният мой съсѣдъ, г. Драмаджиевъ, повдигна единъ въпросъ, който, азъ мисля, е излишенъ. Въ езика на държавата, съ думата „чиновникъ“ се разбира онзи служащъ, онова длъжностно лице, което получава заплатата си отъ бюджета на държавата. Оттамъ нататъкъ азъ не разбирамъ чиновници — всички други сѫ employé-та. Едно длъжностно лице, което получава заплата непосрѣдствено отъ държавния бюджетъ, е чиновникъ, всички други не могатъ да бѫдатъ чиновници; разни титли иматъ, но тѣ не сѫ чиновници въ езика на държавата. Г-нъ Драмаджиевъ иска да се забѣлѣжи въ члена — не забѣлѣзахъ кой — „всѣко длъжностно лице“ и пр. Ако бѣше на френски би се казало „всѣки чиновникъ и всѣки employé, но понеже правимъ закона на български, ще употрѣбимъ пакъ тоя терминъ: „всѣки чиновникъ и всѣко длъжностно лице“. Та мисля, че г. Драмаджиевъ ще бѫде задоволенъ, защото и чиновникътъ не прѣстая да е длъжностно лице. Всѣки, който изпълнява една длъжность на държавата, въ границитѣ на която и да е титла, е длъжностно лице.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Моля ония, които приематъ заглавието, както го прочете г. докладчикътъ, да си вдигнатъ рѫката. (Болшинство) Прието.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 1. Длъжностнитѣ лица, които събиратъ държавнитѣ и обществени приходи, които пазятъ държавнитѣ и обществени материали и, въобще, които боравятъ съ държавни и обществени суми и материали, сѫ длъжни да даватъ за службитѣ си гаранции, съгласно настоящия законъ.

Офицеритѣ-ковчежници и заведующи складоветѣ при военнитѣ части прѣдставляватъ гаранции по особени закони.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Драмаджиевъ има думата.

Х. Драмаджиевъ: Законоположението въ статия първа е общо. Въ алинея втора, обаче, има едно изключение за офицеритѣ-ковчежници и заведующи складоветѣ, за които е казано, че ще даватъ гаранции по о с о б е н и закони. Ние имаме за чиновницитѣ въ България само единъ законъ за гаранциитѣ. Неуже-ли за военнитѣ ще има 5, 10, 100 или милионъ закони? Азъ мисля, че е поправо да се каже „по особенъ законъ“, а не „по особени закони“, ако не искате въ тоя законъ да стои и за тѣхъ.

Министъръ Л. Паяковъ: Азъ приемамъ тая поправка „по особенъ законъ“ да се каже, вмѣсто по „особени закони.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Бобековъ има думата.

И. Бобековъ: При приемането на настоящия законопроектъ по принципъ станаха нѣкои забѣлѣжки по въпроса за допълването му, а именно да се прѣдвидятъ и гаранциитѣ на общинскитѣ чиновници. Г-нъ министърътъ, както помните, тогава по принципъ се съгласи, че нѣма да има нищо противъ, ако се прѣдвидятъ гаранциитѣ и на общинскитѣ чиновници, които занимаватъ длъжности, за които трѣбва да прѣдставятъ извѣстни гаранции. Сега, отъ прочетения членъ виждаме, че не се говори нищо за гаранциитѣ на общинскитѣ чиновници. Затова азъ бихъ молилъ г. докладчика, да каже, да-ли сѫ станали нѣкои измѣнения въ комисията въ тая смисъль или не.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Министърътъ на финанситѣ има думата.

Министъръ Л. Паяковъ: Въ дѣйствителность азъ казахъ тогава, че нѣмамъ нищо противъ ако се впишатъ въ таблицата за размѣритѣ на чиновницитѣ и гаранциитѣ на общинскитѣ чиновници, обаче комисията намѣри, че е по-добрѣ тѣ да се оставятъ отдѣлно, понеже има специаленъ законъ, дѣто сѫ изброени тѣ.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Моля ония, които приематъ чл. 1 съ поправката направена отъ г. Драмаджиева, да си вдигнатъ рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 2. Прѣдставляванитѣ отъ длъжностнитѣ лица гаранции служатъ за обезпечение вземанията на съкровището, произходящи отъ налаганитѣ на тия лица парични наказания или отъ оказалитѣ се дефицити, злоупотрѣбления, изгубвания или откраднвания на повѣренитѣ имъ суми и материяли, като се има прѣдъ видъ наредбата на чл. 53 отъ закона за отчетността по бюджета“

Въ чл. 2 комисията намѣри за нужно да изхвърли, съ съгласието на г. министра, думитѣ: „налаганитѣ на тия лица парични наказания или отъ.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 2, съ поправката направена отъ комисията, да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 3. Размѣритѣ на гаранциитѣ се опрѣдѣлятъ споредъ таблицата, приложена при настоящия законъ, а размѣритѣ на гаранциитѣ за непрѣдвиденитѣ въ тая таблица длъжности, се опрѣдѣлятъ съ указъ, по докладъ на Министра на финанситѣ, слѣдъ като се получи прѣдварително мотивирано ходатайство на надлежния министъръ относително потрѣбността да се вземе гаранция за тия длъжности, както и относително размѣра й.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 3 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 4. Никое лице, назначено на длъжность, за която се полага гаранция, не се допуска да заеме длъжността, прѣди да прѣдстави слѣдуемата се за нея гаранция.

Само въ извънредни случаи, надлежниятъ министъръ може да разрѣши, нѣкое лице да заеме длъжность, за която се изисква гаранция, безъ да прѣдстави такава прѣдварително, но съ условие, че въ продължение на единъ мѣсецъ отъ заемане на длъжността, ще прѣдстави изискваната гаранция; въ противенъ случай се уволнява отъ длъжность. Това постановление не се отнася до касиеритѣ, ковчежницитѣ и прѣмо занимающитѣ се съ пари лица, за които важи по-горната алинея, а именно: не се допускатъ да заематъ длъжноститѣ, ако не сѫ прѣдставили прѣдварително слѣдуемитѣ се гаранции.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 4 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 5. Гаранциитѣ биватъ:

а) въ залогъ на пари;

б) въ залогъ на български държавни и други гарантирани отъ държавата цѣнни книги;

в) въ залогъ на свидѣтелства, издадени отъ Българскитѣ народна и земледѣлческа банки и клоноветѣ имъ срѣщу вложенитѣ у тѣхъ суми на срочни и безсрочни влогове;

г) въ залогъ на недвижими покрити и непокрити имоти;

д) въ лично поржчителство на състоятелни лица, съгласно чл. 13.“

Къмъ тоя членъ комисията прибави слѣдующата забѣлѣжка:

„Облигациитѣ отъ държавнитѣ заеми, отъ заемитѣ на Българската народна банка, на Българската земледѣлческа банка и отъ 5% вжтрѣшенъ лотариенъ заемъ на Софийската градска община се приематъ за залози съ една пета отбивъ отъ номиналната имъ стойность“. Тази забѣлѣжка е първата половина на чл. 7, която се прие като забѣлѣжка на чл. 5, а втората половина на чл. 7, която гласи: „Както и акциитѣ на Народното осигурително дружество „Балканъ“, се приематъ за залози (гаранции) по номиналната имъ стойность, а акциитѣ на дружеството „България“ и Българското търговско параходно дружество — съ една пета отбивъ отъ номиналната имъ стойность. Рѣшението за приемане въ залогъ за гаранция цѣнни книги става по законодателенъ редъ“ — се изхвърли отъ комисията.

Министъръ Д. Петковъ: А чл. 6 какво става?

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 6 си остава. Къмъ чл. 5 се прибави, като забѣлѣжка, първата половина отъ чл. 7, а останалото отъ чл. 7 се изхвърли.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Цановъ има думата.

Н. Цановъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че най-малкото нѣщо, което трѣбваше да стане, е да се изпълни чл. 41 отъ правилника. Вие виждате, че самъ г. Министърътъ на вжтрѣшнитѣ работи не може да разбере какво се докладва и прѣдлага отъ комисията. Съгласно чл. 41 отъ правилника, докладитѣ трѣбва да се печататъ и раздаватъ на г. г. прѣдставителитѣ поне три дена прѣди деня, назначенъ за разглеждането имъ. Тукъ, както виждате, комисията е направила нѣкои измѣнения. Тѣзи измѣнения трѣбваше да бѫдатъ дадени три дена, най-малко, прѣди разглеждането на законопроекта въ Народното събрание, за да знаемъ ние какви измѣнения е направила комисията, да-ли тия измѣнения сѫ съгласни напълно съ цѣлия законопроектъ. Както виждате, тукъ има измѣнение, прибавена е една забѣлѣжка, но азъ не чухъ каква е тая забѣлѣжка. Именно по въпроса за приемането на разнитѣ акции и облигации като гаранции за чиновницитѣ, азъ имахъ да кажа само една бѣлѣжка, но сега не зная кѫдѣ трѣбва да я кажа. Напр. азъ не съмъ съгласенъ по никакъвъ начинъ да се приематъ като гаранция за чиновни-

цитѣ облигациитѣ и акциитѣ на частнитѣ дружества по цѣлата тѣхна номинална стойность. Какъ е възможно да искате да се приематъ облигациитѣ на Черноморското параходно дружество?

Министъръ К. Панайодовъ: Именно това се изхвърля.

Н. Цановъ: Ами отгдѣ знаемъ че се изхвърля? Дайте доклада да разберемъ, че се изхвърля.

Докладчикъ М. Патевъ: Съжалявамъ, че не искате да разберете.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Министърътъ на вѫтрѣшнитѣ работи има думата.

Министъръ Д. Петковъ: Г-нъ Найчо Цановъ пакъ намѣри причина да каже нѣщо. Вие, г-нъ Цановъ, или присѫтствувате въ Събранието или не присѫтствувате. Ние турихме завчера тоя законопроекта на дневенъ редъ безъ да се иска печатанъ докладъ. Вчера азъ искахъ да се отложи, понеже имаше да се правятъ нѣкои поправки, и да се докладва днесъ вмѣсто завчера. Нѣкои особени измѣнения тукъ нѣма. Това, което се говори тукъ при генералнитѣ дебати, всички забѣлѣжки, които се направиха тогава, сѫ взети въ внимание. Тукъ е казано много ясно, имате законопроекта прѣдъ себе си, а и измѣненията сѫ много прости и ясни. Азъ съ простия си умъ ги разбрахъ, а Вие, като адвокатъ, не ги разбирате. Чл. 7 се унищожава, а къмъ чл. 5 се туря една забѣлѣжка, която казва: облигациитѣ отъ държавнитѣ заеми, отъ заемитѣ на Българската народна банка, на Българската земледѣлческа банка и други държавни книжа се приематъ, а книжа отъ частни дружества не се приематъ за залози. Това се изхвърли, което бѣше турено въ проекта. За въ бѫдѫще нѣма да се приематъ акции отъ дружеството „Балканъ“, отъ дружеството „България“ и Черноморското параходно дружество.

Н. Цановъ: Хубаво, но трѣбваше да има докладъ, за да видимъ туй нѣщо.

Министъръ Д. Петковъ: Забѣлѣжката е много изрична, само моля г. докладчика, да я прочете пакъ.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Л. Паяковъ: Недоразумѣнието ето дѣ се състои. Не се доизслуша най-напрѣдъ г. докладчикътъ. Понеже той прѣмина отъ чл. 5 на чл. 7, оттамъ се породи недоразумѣнието, какво става съ чл. 7. Чл. 7 понеже се унищожава, онази часть отъ него, която не се унищожава, се прѣхвърля, като забѣлѣжка, къмъ чл. 5, защото не може да отиде слѣдъ чл. 6. Тази забѣлѣжка се състои само отъ една часть на чл. 7. Оставя се, че се приематъ като залогъ само държавнитѣ облигации, ония по заемитѣ на Българската народна банка, на Българската земледѣлческа банка, и по 5% заемъ на Софийската градска община, понеже сѫ гарантирани отъ държавата; облигации се приематъ съ едно намаление 5% отъ тѣхната стойность. Тази забѣлѣжка ще моля г. докладчика да прочете по-ясно.

Докладчикъ М. Патевъ: Азъ смѣтамъ, г-да прѣдставители, че като докладвамъ и всѣки си има законопроекта прѣдъ себе, ще може да слѣди поредъ всичко, каквото чета. Казахъ, че една часть отъ чл. 7 се изхвърля, а една часть отъ него, първата се прибавя като забѣлѣжка на чл. 5. Чл. 5, както е напечатанъ, до буква *д* нѣма никакво измѣнение. Понеже въ чл. 7 се трактува извѣстна материя, то отъ тая материя се прави специална бѣлѣжка, която се прѣхвърля въ чл. 5. За изяснение азъ ще повторя чл. 5, заедно съ бѣлѣжкитѣ. (Чете)

„Чл. 5 гаранциитѣ биватъ:

а) въ залогъ на пари;

б) въ залогъ на български държавни и други гарантирани отъ държавата цѣнни книги;

в) въ залогъ на свидѣтелства, издадени отъ Българскитѣ народна и земледѣлческа банки и клоноветѣ имъ срѣщу вложенитѣ у тѣхъ суми на срочни и безсрочни влогове;

г) въ залогъ на недвижими покрити и непокрити имоти;

д) въ лично поржчителство на състоятелни лица, съгласно чл. 13“.

Сега слѣдва слѣдующата забѣлѣжка: (Чете)

„Облигациитѣ отъ държавнитѣ заеми, отъ заемитѣ на Българската народна банка, на Българската земледѣлческа банка и отъ 5% вѫтрѣшенъ лотариенъ заемъ на Софийската градска община се приематъ за залози съ една пета отбивъ отъ номиналната имъ стойность“.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 5, заедно съ прибавената отъ комисията забѣлѣжка, да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Чл. 6. Залозитѣ въ пари, въ цѣнни книги и въ банкови свидѣтелства се внасятъ въ Българскитѣ народна и земледѣлческа банки и клоноветѣ имъ, срѣщу установени за това удостовѣрения.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 6 да си вдигне ржката. (Болшинство) приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 7 се изхвърля, а вмѣсто него чл. 8 става чл. 7. (Чете)

„Чл. 7. Залагането на недвижими имоти става съ декларации отъ лицата, назначени на служба, ако

имотитѣ сѫ тѣхни, или съ поржчителства отъ лицата, на които имотитѣ принадлежатъ."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 7 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 9 става чл. 8. (Чете)

„Чл. 8. Декларациитѣ и поржчителствата се съставляватъ споредъ опрѣдѣленитѣ отъ Министра на финанситѣ образци и иматъ слѣдующитѣ завѣрки:

а) отъ надлежното общинско управление въ общината, дѣто се намира имотътъ: че имотътъ принадлежи на лицата, които го залагатъ като собственость, и каква е неговата стойность въ основната книга за данъцитѣ: поземленъ, върху сградитѣ и пр.;

б) отъ надлежния нотариусъ или мирови сѫдия въ околията, въ която се намира имотътъ: че подписитѣ сѫ на лицата, които го залагатъ; че послѣднитѣ, споредъ прѣдставения крѣпостенъ актъ или други документи, иматъ право на собственость върху него; че имотътъ е свободенъ отъ запоръ; за каква сума се залага и подъ какъвъ номеръ е записанъ въ регистра и запрѣтителната книга."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 8 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 10 става чл. 9. (Чете)

„Чл. 9. Недвижимитѣ имоти, заложени за гаранция на длъжностно лице, трѣбва да иматъ стойность най-малко $^1/_3$ повече отъ размѣра на гаранцията и съ тѣхъ може да се гарантира едноврѣменно и за друга длъжность за сѫщото или друго лице, ако стойностьта имъ позволява това."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 9 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 11 става чл. 10. (Чете)

„Чл. 10. Покрититѣ недвижими имоти трѣбва да сѫ застраховани отъ пожаръ и то за стойность най-малко въ размѣръ на гаранцията. Застраховката имъ трѣбва да се продължава докато е въ сила гаранцията, за която сѫ заложени."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 10 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 12 става чл. 11. (Чете)

„Чл. 11. Личното поржчителство се съставя споредъ опрѣдѣления отъ Министра на финанситѣ образецъ. Прѣди да се завѣри то отъ нотариусъ или мирови сѫдия, общинското управление, въ общината на което поржчителитѣ сѫ членове, трѣбва да удостовѣри, че поржчителитѣ съ движимитѣ и недвижимитѣ си имоти могатъ да отговарятъ за сумата, за която гарантиратъ."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 11 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 13 става чл. 12. (Чете)

„Чл. 13. Гаранцията, размѣрътъ на която не надминава 3.000 л., трѣбва да бѫде само отъ видоветѣ, показани подъ буквитѣ *а, б, в* и *г* на чл. 5 отъ настоящия законъ, а когато размѣрътъ надминава тая сума — половината ѝ може да бѫде отъ вида, показанъ подъ буква *д* на сѫщия членъ."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Думата има г. Министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Л. Паяковъ: Една малка поправка, г-нъ докладчикъ. Гаранцията, размѣрътъ на която не надминава 3.000 л., трѣбва да бѫде съгласно буквитѣ *а, б, в* и *г* на чл. 5 — реална, а отъ 3 до 6.000 л.—3.000 л. е реална, а остатъкътъ лична. Защото може да бѫде гаранцията 4.000 л., ако е по старата редакция, половината да бѫде реална, а половината да бѫде лична, реалната гаранция ще остане 2.000 л. и 2.000 л. лична, а пъкъ ние искаме да имаме най-малко 3.000 л. да бѫдатъ реални. Затова трѣбва да се каже, че гаранцията, размѣрътъ на която не надминава 3.000 л., трѣбва да бѫде само отъ видоветѣ, показани подъ буквитѣ *а, б, в* и *г* на чл. 5, а отъ 3.000 л. нагорѣ до 6.000 л., тритѣ хиляди ще бѫде реална, а остатъкътъ лична, а за гаранцията отъ 6.000 л. нагорѣ — половината реална, половината лична.

Докладчикъ М. Патевъ: Повтарямъ да прочета чл. 13, който става чл. 12. (Чете)

„Чл. 12. Гаранцията, размѣрътъ на която не надминава 3.000 л., трѣбва да бѫде само отъ видоветѣ показани подъ буквитѣ *а, б, в* и *г* на чл. 5 отъ настоящия законъ; гаранцията отъ 3.000 до 6.000 л.—3.000 л. бива реална, остатъкътъ лична, а когато размѣрътъ надминава 6.000 л. — половината ѝ може да бѫде отъ вида показанъ подъ буква *д* на сѫщия членъ."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 12, съ поправкитѣ отъ комисията, да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 14 става чл. 13. (Чете)

„Чл. 13. Всѣка гаранция се прѣдставлява чрѣзъ началника на длъжностното лице въ Министерството на финанситѣ. Послѣдното провѣрява полученитѣ гаранции, записва ги въ опрѣдѣленитѣ регистри и издава срѣщу тѣхъ на длъжностнитѣ лица, които сѫ ги прѣдставили, установенитѣ свидѣтелства."

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 13 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 15 става чл. 14. (Чете)

„Чл. 14. Гаранциитѣ може да бѫдатъ направени въ смисъль да иматъ сила само за една извѣстна длъжность на едно мѣсто, или пъкъ за всички мѣста и длъжности по едно и сѫщо вѣдомство, за които се изисква гаранция.

Направенитѣ въ първата смисъль гаранции може да се подновяватъ при всѣко прѣмѣстване на чиновника, или, ако е билъ уволненъ, при назначението му отново на длъжность, а другитѣ се подновяватъ само въ послѣдния случай — при назначаване отново.

Подновяването трѣбва да става отъ самитѣ гаранти съ завѣрено по нотариаленъ редъ заявление до Министерството на финанситѣ. Подновяването на гаранцията може да стане и въ смисъль, щото гаранцията да остане въ сила не само за новата длъжность на чиновника, но и за всѣка друга, кѫдѣто и да било по сѫщото вѣдомство. Въ послѣдния случай издаденото свидѣтелство срѣщу гаранцията, която се подновява, трѣбва да се повърне въ Министерството на финанситѣ, за да се замѣни съ друго.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 14 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 16 става чл. 15. (Чете)

„Чл. 15. Длъжностното лице, което бѫде прѣмѣстено отъ една длъжность на друга съ по-голѣма гаранция, трѣбва да прѣдстави допълнителна гаранция, за която Министерството на финанситѣ му издава особно свидѣтелство.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 15 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 17 става чл. 16. (Чете)

„Чл. 16. На длъжностното лице, което се прѣмѣсти отъ една длъжность на друга съ по-малка гаранция, може да се повърне разликата между новата и старата гаранция, ако то поиска това и ако гаранцията може да се дѣли. Въ такъвъ случай, издаденото за първата гаранция свидѣтелство се повръща въ Финансовото министерство, за замѣняване съ друго.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 16 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 18 става чл. 17. (Чете)

„Чл. 17. Гаранцията на длъжностно лице, което е отчетникъ прѣдъ Върховната смѣтна палата, се освобождава само слѣдъ окончателното произнасяне на послѣдната върху правилностьта на всичкитѣ му отчети и смѣтки за прѣзъ всичкото врѣме на служенето му. Това окончателно прѣглеждане става най-късно въ годишенъ срокъ.“

Комисията счете за нужно да направи допълнението: „Това окончателно прѣглеждане става най-късно въ годишенъ срокъ.“ Прѣдъ видъ на туй, че често пѫти се случва лица, които сѫ отчетници прѣдъ Върховната смѣтна палата, да не могатъ скоро да си освободятъ гаранциитѣ, за да се постави единъ опрѣдѣленъ срокъ, комисията направи прочетеното прибавление, именно, че това окончателно прѣглеждане трѣбва да стане въ едногодишенъ срокъ.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Дограмаджиевъ.

Х. Дограмаджиевъ: То е много добрѣ; но каква санкция има, че това постановление ще бѫде изпълнено? Ами ако минатъ двѣ години, тогава освобождаватъ ли се гаранциитѣ?

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Л. Паяковъ: Друга санкция не може да има, освѣнъ административната контрола — да се наказватъ респективнитѣ чиновници, както се наказватъ, когато не сѫ точни изпълнители на своитѣ служебни обязаности. Ще се помѫчимъ при изработването на закона за Смѣтната палата, ако можемъ, да прокараме нѣкоя по-чувствителна санкция. Ако не можемъ, ще останемъ съ тази.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 17, тъй както се прочете отъ г. докладчика, съ направената отъ комисията прибавка, да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 19 става чл. 18. (Чете)

„Чл. 18. Гаранцията на длъжностно лице, което не е отчетникъ прѣдъ Върховната смѣтна палата, се освобождава слѣдъ като прѣмиятъ му началникъ удостовѣри, че то е прѣдало въ изправность всички възложени нему дѣла и че нѣма злоупотрѣбление прѣзъ врѣмето на служенето му.“

Тукъ комисията изхвърли думитѣ „никакво подозрѣние за“. Доста е да се констатира отъ началника на учрѣждението при прѣдаването на длъжностьта че нѣма никакво злоупотрѣбление, за да може длъжностното лице да вземе удостовѣрение отъ началника и да му се освободи гаранцията.

Х. Дограмаджиевъ: Да се прочете.

Докладчикъ М. Патевъ: Изхвърлиха се само думитѣ „никакво подозрѣние за“, защото иначе понятието „подозрѣние“, е много разтегаемо и за едного може да има подозрѣние, а за другиго да нѣма.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 18, както се докладва, да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 20 става чл. 19. (Чете)

„Чл. 19. Освобождението на гаранциитѣ, напълно или отчасти, става съ мотивирана заповѣдь отъ Министра на финанситѣ.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 19 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 21 става чл. 20. (Чете)

„Чл. 20. Всѣки чиновникъ, който желае да му се повърне цѣлата гаранция, или часть отъ нея, подава до Министерството на финанситѣ писменно заявление, придружено отъ свидѣтелството, което сѫщото министерство му е издало за гаранцията, и отъ постановленията на Върховната смѣтна палата относително правилностьта на отчетитѣ му за прѣзъ всичкото врѣме на служението му, ако е отчетникъ прѣдъ Палатата, или отъ споменатото въ чл. 18 удостовѣрение на прѣмия му началникъ, ако не е отчетникъ прѣдъ послѣдната. Такива заявления могатъ да подаватъ и самитѣ поржчители, или други заинтересовани лица.“

Г. Чолаковъ: За да има послѣдователность, нека и тукъ остане вмѣсто „Всѣки чиновникъ“ — „Всѣко длъжностно лице“.

Министъръ Л. Паяковъ: Приемамъ.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 20, заедно съ поправката, направена отъ г. Чолакова, да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 22 става чл. 21. (Чете)

„Чл. 21. Ако гаранцията на нѣкое длъжностно лице се оттегли всецѣло или отчасти отъ гарантитѣ му, то тя остава въ сила още за три мѣсеца отъ деня, въ който е постѫпило въ Министерството на финанситѣ заявлението за оттеглянето ѝ. Длъжностното лице, на което се оттегля гаранцията, трѣбва въ това врѣме да прѣдстави нова гаранция, за да може да продължава да изпълнява службата си.

По-рано отъ една година слѣдъ приемането ѝ, гаранцията не може да бѫде оттеглена.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 21 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 23 става чл. 22. (Чете)

„Чл. 22. Една дадена веднажъ гаранция може да се замѣни съ друга въ всѣко врѣме, ако на послѣдната се даде обратна сила и за врѣмето, прѣзъ което чиновникътъ си е служилъ съ старата гаранция. Така дадената нова гаранция трѣбва да отговаря на прѣдписанитѣ отъ закона условия.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 22 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 24 става чл. 23. (Чете)

„Чл. 23. Когато нѣкое длъжностно лице се обяви отъ компетентнитѣ учрѣждения или лица за неиздължено, Министерството на финанситѣ поканва това лице или гарантитѣ му да заплатятъ доброволно слѣдуемата се сума. Въ случай че не направятъ това въ опрѣдѣления отъ Министерството срокъ, който трѣбва да бѫде четиримѣсеченъ, сумата се събира по сѫдебенъ редъ отъ гаранцията, когато тя е въ недвижими имущества, а когато е въ наличность — се одържа отъ нея.

Книжата, съ които длъжностнитѣ лица се обявяватъ за неиздължени и завѣренитѣ прѣписи отъ гаранциитѣ на тия лица, сѫ единственитѣ документи, въз основа на които сѫдилищата издаватъ изпълнителни листове. Когато сумата, която се иска отъ длъжностното лице, надминава размѣра на гаранцията, за разликата сѫдилищата издаватъ по сѫщия начинъ едновременно изпълнителенъ листъ и противъ самото длъжностно лице.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 23 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 25 става чл. 24. (Чете)

„Чл. 24. Ако нѣкое длъжностно лице, въпрѣки алинея 2 на чл. 4, се допусне да изпълнява службата си, безъ да е прѣдставило редовна гаранция, то за причиненитѣ отъ него врѣди и загуби на съкровището отговаря началникътъ на учрѣждението, дѣто служи лицето.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 24 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Докладчикъ М. Патевъ: Чл. 26 става чл. 25. (Чете)

„Чл. 25. Гаранциитѣ, приети за редовни до влизането въ сила на настоящия законъ, оставатъ такива и за въ бѫдѫще.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 25 да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приетъ.

Има думата г. Дограмаджиевъ.

Х. Дограмаджиевъ: Едно обяснение. Значи, старитѣ гаранции оставатъ въ сила даже и когато

не сѫ съобразни съ настоящия законъ? Ами сегашният законъ може да иска по-голѣма гаранция?

Министърът Л. Паяковъ: Да, да. Членътъ е много ясенъ. Гаранциитѣ, приети до влизането въ сила на настоящия законъ, оставатъ и за въ бѫдѫще — законътъ нѣма да има обратна сила.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„Таблица за гаранциитѣ.

I. По вѣдомството на Министерството на финанситѣ.

Контрольоръ по държавнитѣ дългове	1.000 л.
Счетоводитель при министерството . .	2.000 „
Помощникъ-счетоводитель при министерството	500 „
Економъ при министерството	1.000 „
Счетоводитель въ отдѣлението за държавнитѣ привилегии	2.000 „
Заведующъ митарствения вещови складъ при министерството	1.000 „
Оржжеенъ майсторъ при министерството	1.000 „
Контрольоръ при пенсионното управление	5.000 „
Касиеръ при Софийското ковчежничество	40.000 „
Контрольоръ при сѫщото ковчежничество	10.000 „
Касиеръ при държавно контрольорство въ окржженъ градъ	20.000 „
Държавенъ контрольоръ:	
при Българската народна банка и клоноветѣ ѝ	10.000 „
при държавно контрольорство въ окржженъ градъ	8.000 „
при държавно контрольорство въ околийски градъ I разредъ	5.000 „
при държавно контрольорство въ околийски градъ II разредъ	3 000 „
Заведующъ цѣннитѣ книжа:	
при Софийското ковчежничество . . .	10.000 „
при държавно контрольорство	8.000 „
Помощникъ държавенъ контрольоръ въ Трѣвна, Павликени и Брѣзово	3 000 „
Окржженъ финансовъ началникъ . . .	1.000 „
Околийски финансовъ началникъ . . .	500 „
Държавенъ бирникъ	4.000 „
Бирникъ-екзекуторъ	2.000 „
Градски или околийски финансовъ агентъ	300 „
Чиновникъ по държавнитѣ имоти .	2.000 „
Землемѣръ по държавнитѣ имоти . .	500 „
Управитель на I, II и III-класна митница	5.000 „
Управитель на другитѣ митници . . .	3.000 „
Касиеръ при митница	10.000 „
Броецъ	500 „
Оцѣнитель или химикъ-оцѣнитель при митница	3.000 „
Магазинеръ при митница	3.000 л.
Помощникъ-магазинеръ при митница .	2.000 „
Секретарь при I, II и III-класна митница	2.000 „
Секретарь при другитѣ митници . . .	1.000 „
Подсекретарь при митница	1 000 „
Вѣсовчикъ при митница	300 „
Старши митнически стражарь	300 „
Началникъ на митарственъ пунктъ . .	1.000 „
Митарственъ чиновникъ при експреса	1.000 „
Акцизенъ началникъ	2.000 „
Помощникъ на акцизенъ началникъ .	1.000 „
Акцизенъ агентъ	1.000 „
Старши акцизенъ стражарь	1.000 „
Магазинеръ при централенъ тютюневъ складъ	2.000 „
Контрольоръ или помощникъ контрольоръ при тютюнева, спиртна, пивоварна или захарна фабрика	300 „
Контрольоръ при фабрика за изготовление цигарени книги и гилзи или кибритъ	300 „
Надзиратель на държавенъ складъ по държавнитѣ привилегии	5.000 „
Регистраторъ-счетоводитель при Върховната смѣтна палата	2.000 „
Управитель на Българската народна банка	40.000 „
Касиеръ при сѫщата банка	50.000 „
Помощникъ-касиеръ при сѫщата банка	10.000 „
Книговодитель за цѣннитѣ книжа при сѫщата банка	10.000 „
Помощникъ на сѫщия книговодитель .	5.000 „
Директоръ на банковъ клонъ	25.000 „
Касиеръ при банковъ клонъ	20.000 „
Контрольоръ при банковъ клонъ . . .	10.000 „
Помощникъ-касиеръ при банковъ клонъ	5.000 „
Агентъ на банкова агентура	10.000 „
Касиеръ при банкова агентура	10.000 „
Счетоводитель при банкова агентура .	5.000 „
Счетоводитель при Народното събрание	5.000 „
Економъ при Народното събрание . .	1.000 „
Библиотекарь при Народното събрание	1.000 „

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Дограмаджиевъ има думата.

Х. Дограмаджиевъ: Като вземамъ поводъ отъ мотивитѣ на законопроекта, въ които е казано, че, за да може да се избира по-добъръ чиновнически персоналъ, би трѣбвало да се намалятъ гаранциитѣ за нѣкои служби, защото твърдѣ голѣмата гаранция е едно прѣпятствие за да се повикатъ на служба много лица, които отговарятъ както по цензъ, така и по моралитетъ, затова азъ бихъ прѣдложилъ, щото всички гаранции на чиновницитѣ да се намалятъ наполовина. Въ такъвъ случай, като се обърне внимание повече на моралитета, ние ще избавимъ много чиновници отъ необходимостьта да дирятъ гаранции и да плащатъ на поржчителитѣ лихви. Въ Сливенъ имаме два такива случая, че гарантитѣ ставатъ такива, за да полу-

чаватъ извѣстна часть отъ заплатата на чиновника. А вие ще се съгласите, г-да народни прѣдставители, че каквито и да сж голѣми гаранциитѣ, не сж тѣ, които ще охранятъ държавния ковчегъ. Ще видите една служба гарантирана съ 40.000 л., когато прѣзъ рѫцѣтѣ на чиновника минаватъ 200.000 л., тъй че той може твърдѣ хубаво да злоупотрѣби и гаранцията нѣма да стигне да плати сумата. Важното е, когато се назначаватъ чиновницитѣ, да се обръща внимание на тѣхната честность. Тогава държавата ще бѫде гарантирана, а съ тия гаранции тя никакъ не е гарантирана. Ето защо азъ мисля, че ще се постѫпи въ духа на мотивитѣ на законопроекта, ако стане извѣстно намаление на гаранциитѣ, напр. наполовина, или съ една трета, безъ изключение за всички чиновници.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Министърътъ на финанситѣ има думата.

Министъръ Л. Паяковъ: Въ отговоръ на г. Дограмаджиева ще кажа, че ако той вникне хубаво въ самитѣ гаранции, които сега сж поставени въ таблицата, ще види, че много отъ тѣхъ сж намалени даже повече отъ наполовина. Такава една обща мѣрка — да ги намалимъ наполовина или съ една трета, не може да се приеме. Всѣка една длъжность поотдѣлно е разглеждана и споредъ значението и важността на длъжността или е оставена сѫщата гаранция, както по-прѣди, или е намалена. Има много случаи на намаление. Азъ ще посоча, напр., че на управителитѣ на първокласнитѣ, второкласнитѣ и третокласнитѣ митници сега сме поставили 5.000 л., когато споредъ стария законъ е 15.000, 10.000 и 5.000 л. — споредъ степенъта на митницата. Послѣ вземете оцѣнителитѣ. Споредъ стария законъ гаранциитѣ сж 8.000, 4.000 и 3.000 л., споредъ степенъта на оцѣнителя, но понеже всички оцѣнители вършатъ една и сѫща работа, отъ каквато степень и да бѫдатъ, слѣдователно, еднакви интереси се повѣряватъ въ рѫцѣтѣ имъ, оставихме гаранцията 3.000 л. Тъй че мотивътъ, който изтъкваме, да се улеснятъ чиновницитѣ, е напълно оправданъ — това, което иска г. Дограмаджиевъ, а по-нататъкъ намаление не може да става.

Х. Дограмаджиевъ: Сѐ пакъ сж голѣми.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема прочетената таблица за гаранциитѣ по вѣдомството на Министерството на финанситѣ да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„II. По вѣдомството на Министерството на търговията и земледѣлието.

Счетоводитель при министерството	2.000 л.
Помощникъ на сѫщия счетоводитель	500 „
Икономъ при министерството	1.000 л.
Счетоводитель на фондоветѣ при министерството	2.000 „
Помощникъ на сѫщия счетоводитель	500 „
Заведующъ фонда за епизоотиитѣ	2.000 „
Директоръ на Българския търговско-промишленъ музей	2.000 „
Счетоводитель при сѫщия музей	1.000 „
Секретарь-счетоводитель при търговска гимназия	1.000 „
Директоръ на срѣдно земледѣлско училище	2.000 „
Икономъ-счетоводитель при такова училище	1.000 „
Магазинеръ при такова училище	1.000 „
Управитель на низше земледѣлско училище	1.500 „
Управитель на държавенъ разсадникъ	1.500 „
Надзиратель при държавенъ разсадникъ	500 „
Управитель на образцова бубарница	1.000 „
Управитель на земледѣлска изпитателна станция	1.500 „
Директоръ на конезаводъ и държавенъ складъ за жрѣбци	2.000 „
Икономъ-счетоводитель при конезаводъ и държавенъ складъ за жрѣбци	1.000 „
Рѫководитель на полскитѣ работи при държавенъ складъ за жрѣбци	1.000 „
Лѣсничей	2.000 „
Горски стражарь, натоваренъ съ събиране приходитѣ отъ горитѣ	300 „
Дѣловодитель при санитарно-ветеринарна станция	500 „
Главенъ майсторъ (управитель) на държавна образцова занаятчийска работилница	1.000 „
Директоръ на държавната мина „Перникъ“	5.000 „
Касиеръ при сѫщата мина	5.000 „
Помощникъ на сѫщия касиеръ	500 „
Счетоводитель-дѣловодитель при сѫщата мина	2.000 „
Помощникъ на сѫщия счетоводитель	500 „
Магазинеръ-експедиторъ при сѫщата мина	2.000 „
Помощникъ на сѫщия магазинеръ	500 „
Кантарджия при държавна мина	300 „
Фелдшеръ-аптекарь при държавна мина	500 „
Заведующъ държавната мина „Бобовъ-Долъ“	1.000 „
Икономъ-счетоводитель при Дирекцията на статистиката	2.000 „
Библиотекарь при сѫщата дирекция	1.000 „
Магазинеръ „ „ „	1.000 „
Директоръ на Държавната печатница	5.000 „
Факторъ при „ „	2.000 „
Счетоводитель-касиеръ при сѫщата печатница	2.000 „
Магазинеръ-икономъ при сѫщата печатница	2.000 „
Експедиторъ при сѫщата печатница	1.000 „
Администраторъ на „Държавенъ вѣстникъ“	1.000 „

Чиновникъ по продажба на закони, правилници и други държавни издания при Държавната печатница . . . . . 1.000 л.
Началникъ на отдѣление при сѫщата печатница . . . . . 1.000 „
Началникъ на депото при сѫщата печатница . . . . . 1.000 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Бобековъ.

И. Бобековъ: Понеже Земледѣлческата банка се числи къмъ Министерството на търговията и земледѣлието, то тукъ му е мѣстото да попитамъ г. Министра на финанситѣ, защо не е прѣдвидено никакви гаранции за длъжностнитѣ лица, които служатъ по Земледѣлческата банка, нито пъкъ е казано въ закона, както въ чл. 1 е казано за служащитѣ по военното вѣдомство, че тѣ даватъ гаранции, съгласно специаленъ законъ.

Министъръ Л. Паяковъ: Особенъ законъ има.

И. Бобековъ: Трѣбвало би и тукъ да се каже. Ако не е казано, то желателно е да влѣзатъ и тия чиновници въ този законопроектъ, за да се дадатъ и тѣмъ тия улеснения, г-да народни прѣдставители, които сѫ прѣдвидени въ редъ мѣроприятия въ тоя законопроектъ. Ако има даже въ закона за Земледѣлческата банка казано, че извѣстни длъжностни лица даватъ извѣстни гаранции, азъ вѣрвамъ, че тия мѣроприятия, които сѫ прѣдвидени въ този специаленъ законъ за гаранциитѣ на чиновницитѣ, сигурно не ще да ги има тамъ и при освобождението на гаранциитѣ си чиновницитѣ ще срѣщатъ такива затруднения, каквито сѫществуваха и досега. Азъ зная касови чиновници, касиери въ касата, прѣди нѣколко години уволнени, сдали каситѣ редовно, и досега още не могатъ да си освободятъ гаранциитѣ, вслѣдствие непрѣглеждане на тѣхнитѣ смѣтки отъ страна на Върховната смѣтна палата. Както виждате, съ този законъ се даватъ извѣстни улеснения на чиновницитѣ, които сдаватъ редовно и правилно своитѣ длъжности, а пъкъ касовитѣ чиновници, понеже нѣма за тѣхъ казано въ специалния законъ, а въ общия законъ за Земледѣлческата банка, не ще могатъ да се ползуватъ съ улесненията въ този законъ. Още повече би трѣбвало да се прѣдвидятъ въ този законъ, тъй като автономностьта на Земледѣлческата банка, споредъ новия законъ, е почти изчезнала. Порано, помните, че за да се назначи единъ касовъ касиеръ, винаги той трѣбваше да се избира отъ нѣколко души кандидати отъ страна на окрѫжния съвѣтъ, сѫщо и на несъстоятелни длъжници къмъ касата опрощаваха се суми, когато се докажеше несъстоятелностьта имъ прѣдъ окрѫжния съвѣтъ, но всички тия привилегии на Земледѣлческата банка, които й даваха характеръ на автономно учрѣждение, сѫ отнети съ новия законъ за Земледѣлческата банка и тя минава почти за такава банка, каквато е и Народната банка, а виждаме между това, че Народната банка влиза въ този общъ законъ за гаранциитѣ на чиновницитѣ, а чиновницитѣ на Земледѣлческата банка сѫ изхвърлени.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Г-нъ Министърътъ на финанситѣ има думата.

Министъръ Л. Паяковъ: Вѣрно е, че общиятъ законъ за Земледѣлческата банка урежда гаранциитѣ. Общитѣ постановления на този законъ не може да се не отнасятъ и дотамъ, само че размѣритѣ на гаранциитѣ не сѫ такива, колкото сѫ указани тамъ. Правъ бѣше г. Бобековъ и трѣбваше да вземемъ подъ внимание това обстоятелство, че Земледѣлческата банка, по-рано наричана земледѣлчески каси, наистина, по-рано имаше особени отношения къмъ държавата и не се третираше както Народната банка, дѣто държавата е сложила основния капиталъ, а капиталитѣ на Земледѣлческата банка се считаха за капитали на земледѣлцитѣ — частно нѣщо, но ако държавата въ послѣдно врѣме си е присвоила по-голѣми права на контролъ върху Земледѣлческата банка, то е защото напослѣдъкъ се направи единъ заемъ, който се гарантира отъ държавата и това налага дългъ на държавата да слѣди по-отблизо работитѣ на Земледѣлческата банка. Не ще и дума, че ако г. Министърътъ на търговията и земледѣлието намѣри за нужно, че трѣбва да се направи облекчение и по отношение размѣра на гаранциитѣ на чиновницитѣ въ Земледѣлческата банка, той ще го направи. Обаче, азъ има да ви съобщя, че по разнитѣ министерства гаранциитѣ въ тази таблица сѫ взети отъ респективнитѣ министерства. Ние прѣпратихме тия гаранции на проучване въ самитѣ министерства, повърнаха ги обратно въ Министерството на финанситѣ и отпослѣ се разгледаха въ Министерския съвѣтъ; тъй че, ако Министерството на търговията и земледѣлието намираше, че трѣбва да се направятъ нѣкои облекчения въ общия законъ за гаранциитѣ на чиновницитѣ и за гаранциитѣ на чиновницитѣ служащи въ Земледѣлческата банка, щѣше да го направи.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на търговията и земледѣлието, тъй както се прочете отъ г. докладчика, да си вдигне рѫката (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„III. По вѣдомството на Министерството на вѫтрѣшнитѣ работи.

Счетоводитель при министерството . . 2.000 л.
Помощникъ счетоводитель при министерството . . . . . 500 „

Секретарь при окрѫжно управление	1.000 л.
„ „ околийско „	1.000 „
„ „ столичното градоначалство	1.000 „
Паспортенъ-полицейски приставъ	300 „
Надзиратель на Александровската болница въ София	2.000 „
Аптекарь при Александровската болница въ София	2.000 „
Надзиратель на I-класна болница	1.500 „
„ „ II „ „	1.000 „
Фелдшеръ-надзиратель при III-класна болница	500 „
Аптекарь при I-класна болница	1.000 „
„ „ II „ „	500 „
Помощникъ-аптекарь при III-класна болница и при държавна амбулатория	500 „
Надзиратель на Майчинъ домъ	1.000 „
Аптекарь при Майчинъ домъ	500 „
Надзиратель на Ловчанската психиатрическа болница	1.500 „
Аптекарь при Ловчанската психиатрическа болница	1.000 „
Економъ при болницата „Евлогий Георгиевъ“ въ Цариградъ	1.500 „
Аптекарь при болницата „Евлогий Георгиевъ“ въ Цариградъ	1.000 „
Домакинъ на санаториума въ Троянъ	1.000 „
Надзиратели на приютитѣ въ Карлуково и Петро-Павлово	1.000 „
Помощникъ-надзиратель на морския санаториумъ	500 „
Счетоводитель при Бактериологическия институтъ	1.000 „
Ветеринаренъ фелдшеръ при Противочумения институтъ	500 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на вътрѣшнитѣ работи да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„IV. По вѣдомството на Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията.

Счетоводитель при министерството	2.000 л.
Пом.-счетоводитель при министерството	500 „
Економъ при министерството	1.000 „
II-степененъ прѣводачъ при министерството	1.000 „
Канцлеръ при Княжеското дипломатическо агентство въ Цариградъ	2.000 „
II Секретарь при Княжеското дипломатическо агентство въ Виена	1.000 „
II Секретари при Княжескитѣ дипломатически агентства въ Петербургъ, Парижъ, Лондонъ, Берлинъ и Римъ	500 „
II Секретарь при Дипломатическото агентство въ Букурещъ	2.000 „
I Секретарь при Дипломатическото агентство въ Бѣлградъ	1.000 л.
I Секретарь при Дипломатическото агентство въ Атина	500 „
Секретари при търговскитѣ агентства въ Солунъ, Битоля, Скопие и Одринъ	1.000 „
Чиновникъ при Търговското агентство въ Сѣресъ	1.000 „
Чиновникъ при Търговското агентство въ Одеса	1.000 „
Чиновникъ при Търговското агентство въ Буда-Пеща	1.000 „
Касиеръ при епархиаленъ духовенъ съвѣтъ	1.000 „
Мюфтия	500 „
Мюфтийски намѣстникъ	500 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„V. По вѣдомството на Министерството на народното просвѣщение.

Счетоводитель при министерството	2.000 л.
Пом.-счетоводитель при министерството	500 „
Квесторъ въ университета	5.000 „
Секретарь-отчетникъ при гимназия или педагогическо училище	1.000 „
Секретарь при училищна инспекция	500 „
Секретарь-счетоводитель при Рисувалното училище	1.000 „
Архиварь-счетоводитель при Софийската народна библиотека	1.000 „
Секретарь-счетоводитель при Народния музей	1.000 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на народното просвѣщение да си вдигне рѫката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„VI. По вѣдомството на Министерството на правосѫдието.

Счетоводитель при министерството	2.000 л.
Пом.-счетоводитель при министерството	500 „
Секретарь при Касацията	300 „
Секретарь при апелативно сѫдилище	500 „
Секретарь при I-степенно окр. сѫдилище	1.000 „
Секретарь „ II-степенно „ „	500 „
Подсекретарь, завѣдующъ паричната часть, при отдѣление отъ окр. сѫдъ	300 „
Нотариусъ при I-степенно окр. сѫдилище	5.000 „
„ „ II-степенно „ „	3.000 „

Съдебенъ слѣдователь	1.000 л.
Съд. приставъ на I-ст. изпълн. участъкъ	5.000 „
„ „ „ II-ст. „ „	4.000 „
„ „ „ III-ст. „ „	3.000 „
Секретарь при мирово съдилище	300 „
Директоръ на I-степенъ окр. затворъ	2.000 „
„ „ II-степенъ „ „	1.500 „
„ „ III-степенъ „ „	1.000 „
Заведующъ клонъ отъ окржженъ затворъ	500 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на правосъдието да си вдигне ржката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„VII. По вѣдомството на Министерството на общественитѣ сгради и пр.

Началникъ на счетното отдѣление при Главната дирекция на пощитѣ и телеграфитѣ	3.000 л.
Началникъ на склада при сжщата дирекция	1.000 „
Началникъ на Софийската централна поща	5.000 „
Началникъ на I-ст. телег.-пощ. станция	5.000 „
„ „ II-ст. „ „ „	3.000 „
„ „ III и IV-ст. т.-пощ. „	2.000 „
„ „ V-ст. телегр.-пощ. „	1.000 „
„ „ подвижно писалище	1.000 „
„ „ VI, VII, VIII и IX-ст. т.-п. ст.	500 „
Подначалникъ при централ. поща въ София	2.000 „
„ „ I-ст. тел.-пощ. станция	2.000 „
„ „ II и III-ст. т.-п. „	1.000 „
Приемачъ при I, II, III, IV и V-ст. т.-п. „	1.000 „
„ „ IV-ст. телегр.-пощ. „	500 „
Сортировачъ при I, II, III, IV и V ст. т.-п. „	1.000 „
„ „ VI и VII ст. т.-п. „	500 „
Куриеръ при подвижно писалище	1.000 „
Ревизоръ на телеграфни линии	1.000 „
Пощалионъ	500 „
Раздавачъ при телегр.-пощ. станция	300 „
Селски куриеръ	300 „
Счетоводитель при министерството	2.000 „
Пом.-счетоводитель при министерството	500 „
Икономъ-магазинеръ при министерството	1.000 „
Счетоводитель при дирек. на желѣзницитѣ	2.000 „
Пом.-счетовод. „ „ „ „	500 „
Екомомъ „ „ „ „	1.000 „
Ликвидаторъ „ „ „ „	2.000 „
Началникъ на I-ст. желѣзно-пжт. станция	5.000 „
„ „ II-ст. „ „ „	4.000 „
„ „ III-ст. „ „ „	3.000 „
„ „ IV-ст. „ „ „	2.000 „
„ „ V-ст. „ „ „	1.000 „
„ „ VI ст. „ „ „	500 „
„ „ спирка Русе	2.000 „
Чиновникъ по стокитѣ при ж.-п. станция	1.000 „
Началникъ на ж.-п. влагалище за стокитѣ	5.000 „
Касиеръ при „ „ „ „ „	5.000 „
Прѣсмѣтачъ при ж.-п. влагал. за стокитѣ	1.000 „
Касиеръ при ж.-п. станция	2.000 „
Чиновникъ по билетитѣ при Соф. ж.-п. станция	2.000 л.
Началникъ на ж.-п. тракция и работилница	1.000 „
Началникъ на ж.-п. депо: въ София	1.000 „
Началникъ на ж.-п. депо: другадѣ	500 „
Заведующъ вагонната и водоснабдителна служба въ София	1.000 „
Ревизоръ на вагонитѣ	500 „
Чиновникъ-платецъ при ж.-п. тракция и работилница	2.000 „
Началникъ на ж.-п. магазия: въ София	8.000 „
Началникъ на ж.-п. магазия: другадѣ	2.000 „
Пом. на нач. на ж.-п. магазия въ София	2.000 „
Дѣловодитель касиеръ при пристанищнитѣ управления въ Бургазъ и Варна	2.000 „

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на общественитѣ сгради да си вдигне ржката. (Болшинство) Приета.

Докладчикъ М. Патевъ: (Чете)

„VIII. По вѣдомството на Министерството на войната.

Ковчежникъ при министерството	40.000 л.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема таблицата за гаранциитѣ на чиновницитѣ по вѣдомството на Министерството на войната да си вдигне ржката. (Болшинство) Приета.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

Има постжпили слѣдующитѣ книжа:

Отъ народния прѣдставитель г. Юрданъ Йоновъ прѣдложение за отнемане привилегиитѣ дадени на застрахователнитѣ дружества „България“ и „Балканъ“.

Едно запитване отъ народния прѣдставитель г. Т. Влайковъ до г. Министра на търговията и земледѣлието, относително нееднаквото прилагане закона за народното просвѣщение по отношение на учителитѣ въ Свищовското търговско училище.

Моля да се опрѣдѣли дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Министъръ Д. Петковъ: Въ срѣда, споредъ правилника, ще имаме засѣдание. Утрѣ не можемъ да имаме, понеже нѣмаме материалъ. Ще помоля г. прѣдсѣдателя да покани г-дата отъ комисиитѣ да работятъ. Въ комисията по Министерството на общественитѣ сгради има още отъ миналата година внесенъ законопроектъ за пощитѣ и телеграфитѣ, отъ който е прѣгледана една часть и остава да се допрѣгледа другата и да се внесе за докладване.

Послѣ, да се покани и комисията по Министерството на търговията и земледѣлието да прѣгледа днесъ внесения законопроектъ за санитарно-ветеринарната служба и полиция, който въ срѣда да се постави на дневенъ редъ да се приеме по принципъ.

Въ всѣки случай, покапете комисиитѣ да изучватъ проектитѣ, които имъ се изпращатъ, защото материалъ има готовъ, тамъ стоятъ неразгледани законопроектитѣ, а тукъ нѣмаме работа и стоимъ празни.

Въ срѣда въ 2 ч., споредъ правилника, ще имаме засѣдание.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Който приема прѣдложения дневенъ редъ да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 4 ч. послѣ пладне)

Прѣдседатель: **Д-ръ П. Гудевъ.** Подпрѣдседатели: **Д. Петковъ. И. Халачовъ.**

Секретарь: **Д-ръ И. Момчиловъ.**

Началникъ на Стенографското бюро: **Т. Гълъбовъ.**